

runoilijoiden ja varkaiden suojelija

Hermes ihmisten tiellä

Romaani kahden maailman kulkijasta

TIMO MONTONEN

Hermes ihmisten tiellä

Kiitos matka-apurahasta

Kirjallisuuden edistämiskeskus KIDE

Timo Montonen

Hermes ihmisten tiellä

Romaani kahden maailman kulkijasta

2., täydennetty laitos, alkuteos Tiellä (BoD 2016)

© 2017 Timo Montonen

Etukannen valokuva © Timo Montonen

Takakannen valokuva © Arja Pasila

Kustantaja: BoD™ – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-339-583-1

1 Kirjoitan

Ne kaikki olivat kääntäneet hänelle selkänsä, eikä hänellä ollut enää kuin yksi jonka puoleen itse kääntyä, jolta pyytää seuraa, jolta pyytää apua.

Hän käännähti, katsoi minua silmiin, pitkästä aikaa, ja kumpikin tiesimme, että tämä oli mahdollista vain siksi, että olimme jo jakautuneet, irronneet erillisiksi, hänestä oli tullut aurinkoa lähestyvä Ikaros ja minusta Manalan kulkija Hermes. Näillä valenimillä ajattelin kutsua meitä, uskotella, että näillä nimityksillä tunsimme toisemme, itsemme, että ne olisivat syviä myyttisiä kuvia identiteetistämme ja persoonallisuudestamme. Toteutan idean siten ymmärrettynä, että kyse on kielellisestä leikittelystä.

Minun tuli kirjoittaa hänen tarinansa niin kuin hän oli sen kokenut, elänyt, mieltänyt – minun kirjoittaa, hän kun oli enemmän kuvan miehiä, minä sanan, enkä aakkosten keksijänä ja jumalien sanansaattajana, valtikka kädessä ja kultaiset siivekkäät sandaalit jalassa, voinut sitä kieltää. Lupasin, vaikka sanoin, että minulla on kiire toimittaa asioita siellä, missä kukaan muu ei päässyt käymään niin että tulisi vielä takaisin. Olihan kirjoittaminen intohimoni ja pakkomielteeni tässä maailmassa, elämässä, kertomuksessa, jossa olen ja liikun yhtä aikaa kun sitä luon.

Haluan tehdä selväksi, että minä olen kaiken tämän takana, jottei minua unohdettaisi kun kerto-

muksen kerrostumat alkavat vyöryä, muistikuvat liipua toistensa lomaan, päälle, yli ja ali, niin kuin kuumissa muistoissamme, kuvitelmissamme. Tiedän, että unohdus peittää lietteen lailla pitisiksi hapertuneet sanani, asemani ja arvoni, enkä siitä ole oikeastaan katkerakaan, näin on käytävä, näin on oltava.

Ekä toivoni asettuu toisen kerran lukevan vaaraan. Sellainen olen itse harvoin, koska luen kirjani nopeasti vain kerran, kun ne ovat tulleet painosta, enkä kaikkia edes tuota yhtä kertaa. Mutta toivon, että sinä luet tämä toiseen kertaan, jotta oppisit muistamaan, kuka kukin on. Erityisesti sinun pitäisi oppia muistamaan, että hän on kätteni muovaama kuin vahasta puristeltu näköisesine.

Aloitin tämän romaanin väitteellä, joka sisältää jakoa leireihin, eristämistä, avun pyyntöä. Tuo kaikki on tyypillistä ihmisille, joilla on aivoja rappeuttava oireyhtymä, jonka ensimmäinen oire on useimmiten yllättävä äkkipikaistuminen ja raju reagointi tyyliin ”VITTUUKS SÄ MULLE ALAT?!”

Pian omat suuruudenkuvitelmat tulevat esiin yhtä aikaa toisten vähättelyn kanssa, josta tila etenee harhaluuloisuudeksi ja vainoharhoiksi, salaliittoteorioihin ja hallusinaatioihin. Henkisten kykyjen heikentymisen lisäksi esiintyy joitakin liikehäiriöitä, jotka saattavat johtaa vääriin diagnooseihin, koska muissa neurologissa sairauksissa on samoja oireita. Puheena olevan oireyhtymä varmistuu vain kieltä tutkimalla, välimerkkiyhdistelmää ”?!” etsimällä.

2 Paljastan

Ikaros oli hänen nimensä, ja minun Hermes. Hän ei ollut mies vailla muistia, hän ei ollut mies vailla ominaisuuksia, hän ei ollut mies vailla sisintä, vailla syvintä, vaikken sitä kaikkea kertoisikaan. Ja sama pätee minuun, meidän olimme kuin identtiset kaksoiset, vaikkakin enemmän peilikuvia kuin valokuvia.

Turha tätä on enempää selittää, kaikki tulee ilmi aikanaan, en koskaan aikonut jättää tätä kertomatta. Ja vaikka nyt kerron peitellen, häivyttellen, naamioiden, tiedän kertovani suurempaa totuutta kuin mitä alun perin olin aikonut, sensuroimattomampaa, rohkeampaa, häikäilemättömämpää, suorasukaisempaa, peittelemättömämpää, irrottelevampaa, ronskimpaa, törkeämpää – ja juuri tällä korostetulla röyhkeydellä onnistun nostamaan kuvitteellisuuden tasoa sellaisiin korkeuksiin, että jäljittelevä luulottelu luo lukijalle todemman tarinan ja kuvan kuin loisi asiallinen tapahtumainkuvaus ilman porautumista ihmisen ytimeen, sisimpään, haaveisiin ja pelkoihin, siihen kaikkeen mikä ei saa ilmaisuaan niin sanotussa normaalissa elämässä.

Tämä ei ole mikä tahansa kirjoitustyö. On vaatinut paljon, että olen voinut virittyä hänen tarinansa kirjoittamiseen. Erikoistoimenpiteitä. Otollista elämäntilannetta. Rahoitusta. Rauhaa. Sokeritasapainoa, toimivaa aineenvaihduntaa, riittävää määrää aivojen

välittäjäaineita, keskittymistä. Kirjoittaminen ammattilaisen tasolla on vaatinut irtiottoa niistä kuivoista ja ympyröistä, joihin olin hänen kassaan vuosien varrella juurtunut,

Tällaisen kertomuksen parissa työskentelen: ohut kirja, yksinkertainen juoni, lyhyt tapahtuma-ajankohdan tarina, jako parin sivun lukuihin. Ikaros ja Hermes ovat minä eri rooleissani, sanon sen nyt, itsesäänselvyyden, enkä sitä enää painota. Kirjailijana kerron hänestä ?!-oireyhtymään liittyvänä järjestötoimijana, tämä on sopimukseni ankaran osapuolen kanssa, itseni kanssa, eikä tällaisesta sopimuksesta liivetä, sanat kaivetaan vaikka puukon terällä sydäimestä.

3 Kerron

Kerto on yksi tyylikeinoistani, kaikista keinoista juuri se, joka tuuheettaa tekstiä, antaa lukijalle aikaa omaksua, ja kertojalle aikaa palauttaa muistiin, missä mennään. Tästä tulee yleisesti pätevä teos, jossa vältetään paikan, ihmisten ja organisaatioiden nimeäminen.

Luettavuuden vuoksi joutunen luopumaan joistakin mainitsemistani periaatteista, mutta teen sen vain kokonaisuuden hyväksi, en kuitenkaan itseisarvoisesti vaan tarkoituksenmukaisesti.

Työskentelen kapeassa aikaikkunassa, valmista pitää olla seitsemän viikkoa sen jälkeen, kun hän on palannut kongressimatkaltaan. Minulla on 48 kirjoituspäivää ja yksi päivä tavaran tarkastukseen ja luovuttamiseen.

48 on merkitsevä luku, merkitsevämpi kuin 47 tai 49. Tämä on luetteloiden kirja. Niinpä puran tiiviin kappaleen:

- 48 on tämän kirjan lukujen määrä.
- 48 on ensimmäisen kappaleen sanojen määrä.
- 48 on kahden vuorokauden tunnit.
- 48 on neljä tusinaa.
- 48 on ikäni potilasjärjestykseen liittyessäni.
- 48 esiintyy Suzi Quatron biisissä *48 Crash*.
- 48 on kuusi kertaa kahdeksan.
- 48 on kahdeksan kertaa kuusi.

- 48 on elämäni toisen asunnon ovinumero.
- 48 tuottaa nettihaualla noin 7 940 000 000 tulosta, mutta mainitsen edellä vain ne, jotka keksin omin aivoin ja avuin.

Kiinnostus numeroihin ja outoihin laskutoimituksiin on yksi varoituskelloistani. Liikaa touhuamista. Liian vähän lepoa.

Hermes ihmisten tiellä on satiirinen romaani miehestä, joka vasta yksinäisyydessä ymmärtää itseään, valintojaan ja kyvyttömyyttään.

"On kyse identiteetin muutoksesta. Se mitä olin kymmenen vuotta rakentanut, oli vaihtumassa toiseksi. Kaksi elämänaluetta kamppaili minusta, ja toisen oli jäätävä taa. Hermes pystyi liikkumaan manalasta maanpäälle ja takaisin, aivan niin kuin minä olin liikunut kahdessa merkitsevässä todellisuudessa. Romaani käsittelee taiteen keinoin tätä murrosta."

Timo Montonen

BoDTM
BOOKS on DEMAND

www.bod.fi